Maa- ja metsätalousvaliokunta 27.3.2025

Asia: E 8/2025 vp Valtioneuvoston selvitys: Komission tiedonanto: kilpailukykykompassi EU:lle

Kilpailukykykompassi EU:lle

Bioenergia ry kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa.

Bioenergia ry pitää von der Leyenin komission poliittisia suuntaviivoja oikeansuuntaisina. Euroopan turvallisuus on vakavasti uhattuna. Myös kansainvälisen talouden ja kilpailukyvyn osalta EU on tienhaarassa, jota on kuvattu syyskuussa 2024 julkaistussa Draghin raportissa. Yksi raportin viesteistä on, että Euroopan on radikaalisti muututtava kilpailukyvyn parantamiseksi. Siksi yhdistys tukee yleisellä tasolla poliittisten suuntaviivojen tavoitteita:

- tehdä liiketoiminnan harjoittamisesta EU:ssa helpompaa
- edistää investointeja
- panostaa tutkimukseen ja innovaatioihin
- parantaa tuottavuutta
- vähentää hallinnollisia rasitteita ja raportointia
- yksinkertaistaa sääntelyä ja
- tarkastella paremmin sääntelyä kilpailukyvyn ja pienten yritysten toiminnan kannalta

Kilpailukykykompassiin kuuluu kolme keskeistä toiminta-alaa: innovaatiokuilun kaventaminen, vähähiilistyminen ja riippuvuuksien vähentäminen. **Bioenergia ry pitää kompassin toiminta-aloja ja niitä täydentäviä horisontaalisia toimia oikeansuuntaisina.** On oleellista tunnistaa, että:

- EU:n **turvallisuus- ja ulkopoliittinen ympäristö on merkittävästi muuttunut** viimeisten kolmen vuoden aikana
- EU:n kilpailukyky on jäänyt jälkeen muista suurista talouksista ja **toimintatapoja on rivakasti muutettava** suunnan korjaamiseksi.
- **eurooppalaisessa sääntelyssä on tehty virheitä ja ylilyöntejä**: sääntelyä esiteltiin esimerkiksi edellisen komission kaudella energia- ja ilmastopolitiikassa liikaa ja se oli liian yksityiskohtaista. Bioenergia ry toteaa, että lainsäädännön liiallinen yksityiskohtaisuus luo esteitä yritysten tarkoituksenmukaiselle toiminnalle ja rasittaa siten EU:n kilpailukykyä.

Bioenergia ry tukee EU:n 2040-ilmastotavoitteen asetannan osalta johdonmukaista etenemistä kohti vuoden 2050 hiilineutraaliustavoitetta. Energiakriisistä ja sodasta huolimatta EU:lla ei ole varaa vaarantaa pitkän aikavälin hiilineutraaliustavoitettaan, vaan sitä kohti tulee edetä määrätietoisesti myös keskipitkällä aikavälillä. Toteamme kuitenkin samalla, että viimeaikaisten tietojen valossa EU:lla on huomattavia vaikeuksia etenkin maankäyttösektorin (LULUCF) tavoitteensa kanssa (310 Mt hiilinielu 2030). Myös esimerkiksi uusiutuvan energian lisäysvauhti ei tällä hetkellä ole riittävä vuotta 2030 koskevan tavoitteen saavuttamiseksi. Vuotta 2030 koskevien EU-tavoitteiden saavuttaminen on komission oman arvion mukaan tärkeä mahdollistaja 90 % päästötavoitteelle vuonna 2040.

EU:n energiajärjestelmä perustui vielä vuonna 2022 lähes 70-prosenttisesti fossiiliseen energiaan. Painotamme, että **nyt käynnistyvän puhtaan teollisuuden ohjelman tulee olla teknologianeutraali, ja se tarkoittaa myös kestävää bioenergiaa**. Vuonna 2022 bioenergia oli edelleen n. 55 % EU:n käyttävästä uusiutuvasta energiasta: Jos EU ei olisi käyttänyt bioenergiaa vuonna 2022 lainkaan, uusiutuvan energian osuus loppukulutuksesta olisi tippunut 23 %:sta alle 11 %:iin (Lähde: Bioenergy Europe Statistical Report 2024), kun sen pitäisi EU:n tavoitteiden mukaisessa kehityksessä olla jo 42,5 %:ssa vuonna 2030.

Yhdistys ei pidä hyvänä erinäisten listojen laatimista ”oikeista” teknologioista tai ratkaisuista, joilla keskipitkän ja pitkän aikavälin tavoitteet tulee saavuttaa. **Emme voi vielä täysin tietää, mitkä ratkaisut ovat parhaita vuosien päästä** ja kyseisten ratkaisujen tulisi tarkentua markkinaehtoisesti, eikä poliittisilla päätöksillä. TKI-tukia on syytä olla edelleen laajasti tarjolla.

Bioenergia on Euroopassa 95-prosenttisesti kotimaista[1], mikä on epävarmassa ja blokkiutuvassa maailmassa vahvuus. **Nykyisessä epävarmassa turvallisuustilanteessa bioenergia tarjoaa omavaraisuutta ja tukee energian toimitus- ja huoltovarmuutta, joka on EU:n sääntelyssä asetettu biomassan kaskadikäyttöä korkeammaksi prioriteetiksi.**

Bioenergia ry painottaa, että **bioenergiateknologioissa eurooppalaisten ja suomalaisten toimittajien asema markkinoilla on vahva.** Kilpailukyvyn ja strategisen autonomian näkökulmasta tästä on syytä pitää kiinni ja tilanne mahdollistaa myös

[1] Bioenergian kotimaisuusaste EU:ssa oli 95 % vuonna 2022, kun fossiilisista energianlähteistä luku oli 55 % (kivihiili), 10 % (kaasu) ja 4 % (öljy). Lähde: Bioenergy Europe Statistical Report 2024.

vahvan eurooppalaisen hiilikädenjäljen, kun maailmassa modernin bioenergiateknologian hyödyntäminen lisääntyy. Tämä edellyttää kuitenkin sitä, ettei käyttöönotettavalla uudella hiilirajamekanismilla ajeta eurooppalaista valmistusta EU:n rajojen ulkopuolelle.

Biotalousstrategiassa, teollisuuden päästövähennysten kiihdyttämisessä (Industrial Decarbonisation Accelerator) ja Euroopan mahdollisessa kilpailukykyrahastossa (European Competitiveness Fund) biotalouden kehittäminen, bioenergia ja hiilidioksidin talteenotto, hyödyntäminen ja varastointi (CCUS) sekä näihin liittyvän infrastruktuurin kehittäminen on pidettävä mukana. CCUS:iin liittyvien EU:n politiikkatoimien ja rahoituksen on otettava huomioon fossiilisen ja biogeenisen hiilidioksidin hallinnan erot järjestelmätasolla: biogeenisen hiilidioksidin varastointi pitkäikäisiin tuotteisiin, kuten biohiileen, tai geologisiin muodostumiin mahdollistaa hiilinegatiivisuuden. Bioenergia ry muistuttaa, että Pohjoismaissa biogeenisen hiilidioksidin suhteellinen osuus on korkea verrattuna muuhun Eurooppaan.

Bioenergia ry
Harri Laurikka
toimitusjohtaja

Lisätiedot: harri.laurikka@bioenergia.fi / 040 1630 465